

**Bruxelles, 10 octombrie 2024
(OR. en)**

14182/24

**ENFOPOL 393
ENFOCUSTOM 117
ENV 977
CRIMORG 125
COPEN 441
JAI 1461**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	10 octombrie 2024
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	13761/1/24 REV 1
Subiect:	Concluziile Consiliului privind combaterea infracțiunilor transfrontaliere împotriva mediului – Concluziile Consiliului (10 octombrie 2024)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind combaterea infracțiunilor transfrontaliere împotriva mediului, aprobate de Consiliu (Justiție și Afaceri Interne) în cadrul celei de a 4049-a reuniuni a sale, care a avut loc la 10 octombrie 2024.

Concluziile Consiliului
privind combaterea infracțiunilor transfrontaliere împotriva mediului

Considerații generale

1. Infracțiunile împotriva mediului rămân una dintre cele mai profitabile activități ilegale, reprezentând o amenințare majoră la adresa siguranței cetățenilor și a generațiilor viitoare din Europa și din lume, prin deteriorarea semnificativă și distrugerea deliberată a mediului pentru câștiguri financiare ilegale. Combaterea infracțiunilor împotriva mediului este esențială pentru protejarea siguranței cetățenilor; cu toate acestea, în pofida mizelor mari implicate, acestui tip de infracțiuni nu i se acordă întotdeauna suficientă prioritate. Deși infracțiunile împotriva mediului reprezintă una dintre prioritățile UE pentru combaterea criminalității grave și organizate puse în aplicare de Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT)¹, acestea nu beneficiază de același nivel de angajament din partea tuturor părților interesate ca alte domenii de criminalitate de interes prioritar.
2. Este puțin probabil ca amploarea amenințării să se reducă pe termen mediu, în special atât timp cât infractorii au acces la o piață vulnerabilă și la modalități simple de a câștiga bani.
3. Având în vedere tipul de amenințări generate de infracțiunile împotriva mediului, este necesară o abordare cuprinzătoare în privința acestor infracțiuni. Această formă de criminalitate, pe scară largă, afectează în prezent grav ecosistemele, sănătatea și mijloacele de subsistență ale oamenilor, securitatea și statul de drept. Infracțiunile împotriva mediului cauzează, de asemenea, daune economice semnificative, inclusiv prin faptul că slăbesc piața relevantă prin expunerea acestora la concurență neloială cu operatori ilegali, în special în domeniul gestionării deșeurilor. Aceste infracțiuni au fost preluate pe scară largă de rețele infracționale și sunt adesea asociate cu alte forme de infracțiuni grave, corupție, spălare de bani și finanțare a terorismului.

¹ 7101/23.

4. Infracțiunile care afectează mediul acoperă numeroase forme de comportament ilegal, printre care se numără, de exemplu, traficul ilegal cu deșeuri, lemn, specii sălbatice, inclusiv, printre altele, de floră și faună și produse derivate, cum ar fi vânatul tropical; traficul cu minerale și metale prețioase și exploatarea minieră ilegală, precum și alte aspecte emergente, cum ar fi fraudă în tranziția energetică și gestionarea ilegală a deșeurilor; la acestea se adaugă alte încălcări care afectează mediul, atunci când sunt definite ca infracțiuni precum poluarea, incendiile forestiere la scară largă cauzate în mod ilegal, infracțiunile care cauzează epuizarea resurselor de apă sau infracțiunile împotriva speciilor marine protejate².
5. Regiunile ultraperiferice ale UE, precum și țările și teritoriile de peste mări³, care au un mediu natural excepțional și deosebit de fragil și care se confruntă cu o gamă largă de amenințări, trebuie protejate pe picior de egalitate cu teritoriul principal al UE.
6. Prevenirea și combaterea eficace a infracțiunilor împotriva mediului pot reduce implicațiile în materie de costuri legate de repararea daunelor aduse mediului și de abordarea impactului asupra sănătății umane, de exemplu în cazul deșeurilor aruncate ilegal, ceea ce implică costuri considerabile pentru statele membre.
7. La 8 decembrie 2016, Consiliul a adoptat concluzii privind combaterea infracțiunilor împotriva mediului⁴.
8. În iulie 2020, Strategia UE privind uniunea securității, prezentată de Comisie, a caracterizat infracțiunile împotriva mediului drept o activitate comercială ilegală generând profituri din ce în ce mai mari și exploatată de rețele infracționale, care necesită acțiuni suplimentare.

² De exemplu, încălcările menționate în considerentul 8 din Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal.

³ Următoarele regiuni sunt denumite ultraperiferice: Guadelupa, Guyana Franceză, Réunion, Martinica, Mayotte și Saint-Martin (Franța), Azore și Madeira (Portugalia) și Insulele Canare (Spania). Statutul de țară și teritoriu de peste mări se referă la 13 țări și teritorii aparținând unuia dintre următoarele trei state membre ale Uniunii: Danemarca, Franța și Țările de Jos.

⁴ 15412/16.

9. În aprilie 2021, Strategia UE de combatere a criminalității organizate 2021-2025 a evidențiat efectele dăunătoare pe care infracțiunile împotriva mediului le au asupra biodiversității, sănătății și coeziunii sociale în cadrul UE și în țările terțe și a solicitat consolidarea capacității de asigurare a respectării legii la nivel național și la nivelul UE. Această strategie a fost completată de un set cuprinzător de acțiuni prioritare incluse în foaia de parcurs a UE pentru combaterea traficului de droguri și a criminalității organizate pentru perioada 2024-2025, care se axează pe patru domenii prioritare pentru acțiuni sporite: consolidarea rezilienței centrelor logistice, dezmembrarea structurilor infracționale și a modelelor lor de afaceri prin sechestrarea și confiscarea profiturilor acestora, punerea în aplicare a abordării administrative în materie de prevenire și cooperarea internațională.
10. În mai 2021, Consiliul a adoptat Concluzii privind stabilirea priorităților UE pentru combaterea criminalității grave și organizate pentru EMPACT 2022-2025⁵. Una dintre aceste priorități constă în a neutraliza rețelele infracționale implicate în toate formele de infracțiuni împotriva mediului, cu accent deosebit pe traficul de deșeuri și de specii sălbatice de faună și floră, precum și pe rețelele infracționale și pe infractorii de tip mici antreprenori care au capacitatea de a se infiltra în structuri comerciale legale la nivel înalt sau de a-și înființa propriile întreprinderi care să le faciliteze infracțiunile.
11. La 9 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Planul de acțiune revizuit al UE în materie de combatere a traficului cu specii sălbatice de faună și floră⁶, care prezintă măsuri concrete de luptă împotriva acestei infracțiuni referitoare la prevenire, la elaborarea de politici și de acte legislative, la asigurarea respectării legislației și la cooperarea internațională. Este important să se asigure punerea sa efectivă în aplicare.
12. Eforturile de combatere a infracțiunilor împotriva mediului ar trebui intensificate, pe baza rezultatelor planurilor de acțiune operaționale (PAO) privind infracțiunile împotriva mediului din cadrul EMPACT și având în vedere rezultatele celei de a 8-a runde de evaluări reciproce referitoare la infracțiunile împotriva mediului.

⁵ 8665/21 și 7101/23.

⁶ 14718/22.

13. Noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului⁷ a intrat în vigoare în mai 2024 și adoptă o abordare cuprinzătoare, riguroasă și detaliată cu privire la infracțiunile împotriva mediului. Directiva extinde lista faptelor care urmează să constituie infracțiuni în temeiul dreptului național și include dispoziții privind sancțiunile pentru persoanele fizice și juridice și privind consolidarea lanțului de asigurare a respectării legii, inclusiv mecanisme de cooperare în cadrul statelor membre și între acestea. Se așteaptă ca o nouă convenție a Consiliului Europei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal⁸ să fie finalizată în ultimul trimestru al anului 2024 și deschisă spre semnare în primul trimestru al anului 2025.
14. Noul Regulament privind transferurile de deșeuri⁹ conține noi dispoziții importante privind asigurarea respectării legislației împotriva transferurilor ilegale de deșeuri, inclusiv în ceea ce privește controalele, sancțiunile și cooperarea.
15. Pentru a se asigura că rețelele infracționale din spatele infracțiunilor împotriva mediului sunt trase la răspundere în practică, este important să se consolideze în continuare cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și cooperarea judiciară dintre statele membre și nu numai.

⁷ Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de înlocuire a Directivelor 2008/99/CE și 2009/123/CE (Directiva privind infracțiunile împotriva mediului) (JO L, 30.4.2024).

⁸ O convenție a Consiliului Europei de anulare și înlocuire a Convenției din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal (ETS nr. 172, 9.11.1998).

⁹ Regulamentul (UE) 2024/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind transferurile de deșeuri, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (JO L, 30.4.2024).

16. Dimensiunea transnațională a infracțiunilor împotriva mediului comise de rețelele infracționale necesită consolidarea cooperării dintre instituțiile UE și statele membre, precum și țările terțe, organizațiile internaționale și alți parteneri publici și privați, ținând seama, de exemplu, de obiectivele Acordului de la Paris din 2015 privind schimbările climatice¹⁰ și ale Cadrului mondial pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal din 2022¹¹. UE ar trebui să consolideze cooperarea la nivel bilateral cu țările terțe interesate. UE ar trebui să promoveze o cooperare sporită între agențiile și organisme internaționale care se ocupă de infracțiunile împotriva mediului (cum ar fi Interpolul, UNODC, Organizația Mondială a Vămirilor¹² și acordurile multilaterale de mediu, precum Convenția de la Basel). În noiembrie 2010, Organizația Mondială a Vămirilor (OMV), Secretariatul Convenției privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES), Interpolul, Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) și Banca Mondială au înființat Consorțiul internațional pentru combaterea infracțiunilor împotriva speciilor sălbatice (ICCWC), pentru a oferi mai mult sprijin agențiilor naționale de aplicare a legii privind speciile sălbatice, precum și rețelelor regionale și subregionale de combatere a comerțului ilegal cu specii sălbatice (de faună și floră). În martie 2024, Concluziile Consiliului privind diplomația verde¹³ au solicitat consolidarea cooperării la nivel mondial în scopul combaterii infracțiunilor internaționale împotriva mediului, subliniind importanța punerii în aplicare a secțiunii din Planul de acțiune revizuit al UE în materie de combatere a traficului cu specii sălbatice de faună și floră referitoare la consolidarea parteneriatului mondial între țările de origine, țările consumatoare și țările de tranzit.

¹⁰ Organizația Națiunilor Unite, 2015, Acordul de la Paris privind schimbările climatice, disponibil (în limba engleză) la adresa: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

¹¹ Organizația Națiunilor Unite, 2022, Decizie adoptată de Conferința părților la Convenția privind diversitatea biologică (Cadrul mondial pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal), disponibilă (în limba engleză) la adresa: <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-15/cop-15-dec-04-en.pdf>.

¹² Două operațiuni internaționale majore de asigurare a respectării legii desfășurate de Organizația Mondială a Vămirilor (OMV) sunt operațiunea *Thunder* (combaterea infracțiunilor în sectorul forestier și a infracțiunilor împotriva speciilor sălbatice) și operațiunea *Demeter* (combaterea traficului ilegal de deșeuri și de substanțe care diminuează stratul de ozon), la care participă agenți din sectorul vamal, agenți de poliție, de control la frontiere, precum și din domeniul protecției mediului, al faunei și florei sălbatice sau din domeniul silviculturii din întreaga lume. Datorită acestei abordări globale, operațiunile sus-menționate sunt încununate de succes în fiecare an în ceea ce privește cazurile raportate.

¹³ 7865/24.

17. La 21 noiembrie 2023 au fost adoptate Concluziile Consiliului privind relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor (ALC)¹⁴, în care Consiliul solicită consolidarea cooperării UE-ALC în domeniul justiției și securității la toate nivelurile, ca o chestiune prioritară, pentru a aborda provocările multiple și din ce în ce mai semnificative reprezentate de criminalitatea organizată transnațională, care au un impact negativ pe ambele părți ale Atlanticului. Printre acestea se numără și infracțiunile împotriva mediului.
18. De asemenea, ar putea fi avute în vedere consultări mai eficace cu grupurile de lucru active ale Comitetului pentru conformitatea cu legislația de mediu și asigurarea respectării acestora din cadrul Interpolului – dintre care unul este axat pe daunele aduse mediului natural și faunei și florei sălbatice, pe infracțiunile din sectorul forestier și pe poluarea mediului – și o contribuție activă la lucrările Interpolului în acest domeniu, precum și consultări cu programul pentru mediu al OMV.
19. Diverse rețele internaționale, europene și regionale¹⁵ au desfășurat activități în domeniul combaterii infracțiunilor împotriva mediului urmărind obiective strategice sau operaționale, inclusiv Rețeaua europeană pentru combaterea infracțiunilor împotriva mediului (EnviCrimeNet), Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu (ENPE), Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL) și Forumul Uniunii Europene al judecătorilor pentru mediu (EUFJE). Rolul acestor rețele este esențial pentru schimbul de bune practici și dezvoltarea de instrumente inovatoare vizând combaterea infracțiunilor transfrontaliere împotriva mediului. Competențele sectoriale ale acestor rețele ar trebui valorificate cât mai bine în vederea elaborării unui răspuns operațional și strategic la adresa infracțiunilor împotriva mediului.

¹⁴ 15737/23.

¹⁵ Printre aceste rețele se numără inițiativa „Echipa Europa” privind conservarea a cinci mari păduri din Mesoamerica, Rețeaua de procurori privind infracțiunile împotriva mediului în regiunea Mării Baltice (ENPRO) și rețeaua JAGUAR, care este, de asemenea, relevantă ca platformă pentru cooperarea polițienească între țările din America Latină și statele membre ale UE.

20. Combaterea infracțiunilor împotriva mediului necesită o cooperare strânsă la nivel național și internațional între numeroși actori: autorități judiciare, organisme administrative, autorități de aplicare a legii, autorități vamale, ONG-uri și parteneri privați care au o responsabilitate de control la nivelul societății, atât în ceea ce privește planificarea strategică, cât și acțiunile operaționale. De asemenea, trebuie dezvoltate sinergii cu asociațiile de mediu relevante, care se află adesea în prima linie în ceea ce privește daunele aduse mediului, precum și cu societatea civilă. Publicul larg ar trebui să fie sensibilizat cu privire la rolul său și la potențialul său în combaterea infracțiunilor împotriva mediului și să fie încurajat să raporteze autorităților competente indicii cu privire la astfel de infracțiuni.
21. Sunt utile în acest domeniu acțiuni mai eficace de asigurare a respectării legii, susținute, atunci când este necesar, de operațiuni sub acoperire și de instrumente de anchetă, pentru a asigura combaterea efectivă a rețelelor infracționale și desfășurarea de anchete specifice, detectarea infracțiunilor, precum și schimbul rapid de informații și cooperarea operațională aprofundată, având în vedere necesitatea de a urmări banii și provocările legate de utilizarea abuzivă de către infractori a spațiului online.
22. Succesul acțiunilor de combatere a acestei amenințări depinde, de asemenea, de înțelegerea și cartografierea clară a amenințării, acestea reprezentând puncte de plecare esențiale pentru stabilirea priorităților strategice, precum și de cunoștințele specifice actualizate ale actorilor implicați, în special în ceea ce privește normele sectoriale care stabilesc cadrul de reglementare. Prin urmare, pentru combaterea cu succes a infracțiunilor împotriva mediului este esențial ca autoritățile de aplicare a legii și autoritățile judiciare să fie bine instruite.
23. Statele membre sunt încurajate să ia măsuri eficace și să asigure instrumente și resurse la un nivel adecvat, cum ar fi resursele umane, capacitățile de laborator și tehnologiile de analiză necesare, precum și examinarea acordării de licențe, și, în aceste contexte, este necesară, de asemenea, cooperarea între statele membre ale UE. Anchetele privind infracțiunile împotriva mediului necesită uneori investigații aprofundate care utilizează metode științifice, eșantionarea și testarea substanțelor (de exemplu, în cazul substanțelor chimice sau al lichidelor colorate) pentru a obține probe împotriva infractorilor într-un domeniu specializat și de importanță critică. Pentru a strânge aceste probe este nevoie de oameni de știință și de experți tehnici specializați.

24. Ar trebui recunoscute inițiativele lansate în ultimii ani pentru a facilita cooperarea transfrontalieră în ceea ce privește infracțiunile împotriva mediului. Dat fiind că infracțiunile împotriva mediului au devenit o prioritate în cadrul EMPACT (2018-2021, 2022-2025), Europolul a instituit un proiect de analiză dedicat infracțiunilor împotriva mediului și a sprijinit statele membre în anchetele lor penale privind toate fenomenele asociate infracțiunilor împotriva mediului. Europolul este, de asemenea, coordonator secundar al planurilor de acțiune operaționale relevante ale EMPACT și elaborează rapoarte privind infracțiunile împotriva mediului¹⁶.
25. Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) joacă un rol activ în combaterea fraudelor în domeniul mediului și lucrează în strânsă cooperare cu autoritățile vamale pentru a sprijini anchetele transfrontaliere și pentru a coordona operațiuni vamale comune în acest domeniu ori pentru a participa la astfel de operațiuni.
26. Eurojustul joacă, de asemenea, un rol esențial în combaterea infracțiunilor împotriva mediului. Agenția a acumulat o vastă experiență în tratarea cazurilor de infracțiuni transfrontaliere împotriva mediului în legătură cu care a fost sesizată, inclusiv prin facilitarea reuniunilor de coordonare, a centrelor de coordonare și prin sprijinirea echipelor comune de anchetă (JIT). Eurojustul elaborează rapoarte privind cazurile tratate, printre care un raport privind cazurile legate de infracțiuni împotriva mediului, pentru a evidenția obstacolele din domeniul cooperării judiciare și pentru a partaja bunele practici. Raportul respectiv atrage atenția și asupra importanței mecanismelor de coordonare la nivel național, asupra numărului insuficient de cazuri de infracțiuni împotriva mediului înaintate spre a fi tratate în cadrul coordonării și cooperării judiciare la nivel european și internațional, precum și asupra importanței dificultăților întâlnite în cooperarea judiciară transfrontalieră care decurg din diferențele dintre conceptele juridice și sancțiunile aferente infracțiunilor împotriva mediului din legislațiile naționale.
27. Digitalizarea comunicării în domeniul cooperării judiciare poate contribui, de asemenea, în mod semnificativ la facilitarea cooperării transfrontaliere în sprijinul combaterii infracțiunilor împotriva mediului.

¹⁶ Un exemplu este raportul recent intitulat *Combating environmental crime: Key threats and challenges* („Combaterea infracțiunilor împotriva mediului: principalele amenințări și provocări”) (9251/24).

28. Statele membre nu au întotdeauna acces la instrumente speciale de anchetă, cum ar fi supravegherea sub acoperire și instrumentele de anchetă (informații din surse umane), pentru combaterea criminalității grave sau organizate împotriva mediului; ele au în general la dispoziție doar instrumente de anchetă standard. Acest lucru limitează eficacitatea luptei împotriva rețelilor infracționale și împiedică cooperarea transfrontalieră, de exemplu atunci când supravegherea dispusă într-un stat membru nu poate fi continuată sau completată în alt stat membru în cauză¹⁷.
29. Se acordă o atenție deosebită proceselor din spatele formelor tipice de criminalitate împotriva mediului din sectorul afacerilor, care ar putea fi prevenite și atenuate prin mijloace administrative de combatere a criminalității organizate, în special prin aplicarea de măsuri de precauție privind clientela, mai puțin în ceea ce privește închirierea de spații.
30. Nu toți judecătorii, procurorii și anchetatorii au competențe de specialitate pentru a facilita anchetarea eficace a infracțiunilor în acest domeniu.
31. Ar trebui să se pună accent pe importanța furnizării unei formări adecvate pentru a îmbunătăți capacitatea de prevenire, depistare, investigare și urmărire penală a infracțiunilor împotriva mediului și a infracțiunilor conexe, precum și pe caracterul prioritar al investițiilor în dezvoltarea unui portofoliu de formare în ceea ce privește infracțiunile împotriva mediului, precum și spălarea profiturilor ilicite obținute în urma acestor infracțiuni, pentru a dezvolta competențele și cunoștințele necesare comunității de aplicare a legii, procurorilor și sistemului judiciar din Europa.

¹⁷ A se vedea Recomandarea (UE) 2022/915 a Consiliului din 9 iunie 2022 privind cooperarea operativă în materie de asigurare a respectării legii.

Consiliul invită statele membre:

32. Să transpună în timp util noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului. La transpunerea directivei, ar trebui să se acorde o atenție deosebită modului în care sunt formulate noile infracțiuni și măsuri pentru a răspunde provocărilor în materie de asigurare a respectării legii. Ar trebui avut în vedere un schimb prealabil de experiență și de bune practici existente pentru a contribui la stabilirea unui nivel de protecție echivalent.
33. Să încerce să adopte cu promptitudine strategii naționale și să instituie mecanisme eficace de coordonare și de schimb de date la nivel național, care să dispună de capacități adecvate, în principal în ceea ce privește colectarea de informații și statisticile. În acest context, să faciliteze consolidarea capacităților și specializarea personalului relevant al organismelor implicate în aceste mecanisme, inclusiv prin integrarea formării privind infracțiunile împotriva mediului în programele naționale de învățământ ale școlilor și academiilor de formare relevante.
34. Să promoveze specializarea voluntară și să faciliteze anchetarea eficace a infracțiunilor în acest domeniu; să aibă în vedere elaborarea unor proceduri adecvate privind punerea la dispoziție în timp util a respectivelor capacități specializate pentru a sprijini autoritățile de aplicare a legii și autoritățile judiciare. Atunci când se promovează o astfel de specializare, ar trebui să se respecte independența și autonomia sistemului judiciar și ale procurorilor.
35. În cadrul urmăririi penale a unor infracțiuni transfrontaliere împotriva mediului de natură organizată, să încurajeze, după caz, valorificarea pe deplin a oportunităților oferite de Rețeaua judiciară europeană (RJE) și de echipele comune de anchetă facilitate de Eurojust și să asigure condițiile juridice și organizatorice necesare pentru o bună cooperare judiciară. Să utilizeze asistența oferită de Eurojust pentru a facilita și a accelera schimbul transfrontalier de informații și cooperarea la nivel judiciar, pentru a elabora strategii comune de cercetare și urmărire penală în cadrul procedurilor penale conexe sau paralele, pentru a facilita transmiterea și executarea instrumentelor de cooperare judiciară la nivel european și internațional. În special, să ia în considerare instituirea unor puncte focale naționale și a unor unități specializate de aplicare a legii și de urmărire penală, precum și să încurajeze formările specifice în cadrul sistemului judiciar pentru persoanele care se confruntă frecvent cu aceste cazuri.

36. Să stimuleze dezvoltarea și adoptarea de instrumente digitale și inovatoare pentru a permite serviciilor de anchetă să fie mai rapide și mai eficiente¹⁸.
37. Să profite de oportunitățile oferite de fondurile Uniunii care le sunt puse la dispoziție, inclusiv de Fondul pentru securitate internă.
38. În special în cadrul EMPACT, să colaboreze, ori de câte ori este necesar, cu statele membre și cu partenerii din afara UE în cadrul cooperării internaționale în materie de asigurare a respectării legii cu un caracter cu adevărat operațional în ceea ce privește desfășurarea de operațiuni de asigurare a respectării legii orientate împotriva formelor transfrontaliere de criminalitate, să utilizeze cât mai mult posibil instrumentele existente pentru cooperarea operațională în materie de asigurare a respectării legii și să propună și să conducă orice acțiuni operaționale necesare în cadrul planului de acțiune operațional relevant. Aceste sisteme contribuie, de asemenea, la crearea impulsului necesar pentru a promova combaterea infracțiunilor împotriva mediului, care se încadrează în continuare la nivelul de prioritate medie pentru unele forțe de poliție.
39. În activitatea lor de combatere a infracțiunilor transfrontaliere împotriva mediului, să încurajeze o cooperare eficace între autoritățile vamale – care joacă un rol esențial în detectarea transporturilor care încalcă normele de mediu – și autoritățile de mediu în cazul unor suspiciuni, pentru a scoate la iveală activitățile ilicite, a realiza anchete privind fluxurile și a combate strategiile de eludare a normelor/controalelor și a face schimb de informații între statele membre și cu alte autorități (prin intermediul EU CSW-CERTEX sau al CENcomm, după caz), precum și cu Comisia (TAXUD și OLAF, prin intermediul CRMS și al AFIS).

¹⁸ În acest context, autoritățile statelor membre sunt încurajate să ia act de proiectele de cercetare PERIVALLON și EMERITUS din cadrul programului Orizont Europa, aflate în curs de desfășurare și finanțate de UE, care dezvoltă instrumente menite să ofere un tablou informațional îmbunătățit și cuprinzător cu privire la criminalitatea organizată împotriva mediului și proiectează tehnologii de detectare bazate pe informații geospațiale, teledetectie, monitorizare online, analiză, evaluare a riscurilor și tehnologii de analiză predictivă cu scopul de a sprijini capacitățile de anchetă pentru combaterea infracțiunilor împotriva mediului. În plus, sunt în curs de elaborare programe de formare complementare vizând consolidarea capacităților autorităților de aplicare a legii în domeniul mediului.

40. În ceea ce privește infracțiunile împotriva mediului legate de transporturile transfrontaliere ilicite, având în vedere rolul fundamental al autorităților vamale în combaterea acestui fenomen, să asigure utilizarea sistematică a AFIS (Sistemul de informații antifraudă). AFIS este principalul canal securizat de comunicare pentru autoritățile vamale, dar poate fi utilizat și de autoritățile de aplicare a legii și de autoritățile administrative din statele membre și chiar din țările terțe. Comunicarea prin intermediul AFIS poate să asigure coordonarea între toate autoritățile implicate, având în vedere că inspecțiile/evaluările administrative sunt adesea primul pas în detectarea transporturilor ilegale.
41. Să recomande utilizarea extinsă, de către autoritățile de aplicare a legii (inclusiv autoritățile vamale) care au deja acces la acestea, a canalelor securizate de comunicare existente, și anume aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații a Europolului (SIENA) și, ori de câte ori este necesar, sistemul global securizat de comunicații polițienești al Interpolului [I-24/7], pentru a asigura transmiterea rapidă și cuprinzătoare a informațiilor operaționale privind cazurile de infracțiuni transfrontaliere împotriva mediului și să se asigure, în conformitate cu Regulamentul privind Europolul, că Europolul este inclus în aceste schimburi, astfel încât acesta să poată sprijini mai bine atât anchetele naționale, cât și pe cele comune prin analize și verificări încrucișate de mai bună calitate.
42. Să cartografieze amenințările și să identifice amenințările prioritare pe baza unui tablou situațional credibil, cuprinzător și actualizat, care necesită activități analitice adecvate și un schimb extins de informații între statele membre și cu Europolul, OLAF-ul și alte organisme relevante, cum ar fi Interpolul, OMV-ul, secretariatul Convenției privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES) și secretariatul Convențiilor de la Basel, Rotterdam și Stockholm.
43. Pentru a răspunde unei anumite amenințări, să aibă în vedere mai ales posibile abordări administrative ale respectivei forme de criminalitate, în special pentru a descuraja corupția legată de amenințarea în cauză.

44. Atunci când desfășoară proceduri de cercetare și urmărire penală a infracțiunilor împotriva mediului, în conformitate cu recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) și cu dispozițiile Directivei privind recuperarea și confiscarea activelor¹⁹, să lanseze investigații financiare în paralel cu anchetele penale, punând astfel în practică principiul „mergi pe urma banilor”, în special în cazul infracțiunilor transfrontaliere împotriva mediului, cu scopul de a perturba și de a dezmembra rețelele infracționale din spatele cazurilor individuale. Aceasta presupune lansarea sistematică de investigații financiare, precum și utilizarea unor instrumente adecvate pentru urmărirea, identificarea, indisponibilizarea și confiscarea cu eficacitate și promptitudine a produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni și a bunurilor obținute în urma unor activități infracționale. În acest scop, să consolideze sau să instituie la nivel național o cooperare între unitățile de informații financiare și autoritățile specializate de aplicare a legii, prin partajarea informațiilor financiare, a cunoștințelor și a formărilor relevante cu privire la riscurile și tipurile de activități ilegale asociate cu infracțiuni împotriva mediului în conformitate cu dreptul UE, cum ar fi Directiva privind recuperarea și confiscarea activelor.
45. În conformitate cu legislația națională, să sistematizeze investigațiile financiare pentru a identifica circuitul fondurilor ilicite și să ia în considerare utilizarea activelor confiscate, atunci când acest lucru este posibil și adecvat pentru interesul public sau în scopuri sociale, de exemplu pentru a contribui la măsuri de conservare.
46. Atunci când este necesar, să integreze specialiști în investigații digitale în unitățile specializate de aplicare a legii dedicate combaterii infracțiunilor împotriva mediului.
47. Atunci când elaborează strategii naționale, să includă formări vizând diseminarea ulterioară a strategiei către tot personalul și toate autoritățile relevante. De asemenea, este important să se pună un accent puternic pe prevenție, inclusiv în rândul comunităților locale și al tinerilor, pentru a-i sensibiliza cu privire la consecințele infracțiunilor.

¹⁹ Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor (JO L 2024/1260, 2.5.2024).

48. Să depună eforturi pentru a crea, în parteneriat cu societatea civilă și cu sectorul privat, campanii de sensibilizare specifice menite să sporească gradul de conștientizare și disponibilitatea cetățenilor care se confruntă cu activități ilegale de a le raporta și să îi învețe pe copii să acorde prioritate siguranței mediului lor în vederea protejării acestuia.
49. Să ia în considerare bunele practici existente, atunci când structurile naționale permit acest lucru, cum ar fi Comandamentul pentru mediu și sănătate (CESAN, jandarmeria franceză – Franța), Centrul de formare pentru carabinieri din Sabaudia (Italia), Oficiul național de informații privind mediul (SEPRONA) din cadrul Serviciului pentru protecția naturii al jandarmeriei spaniole (*Guardia Civil*), Serviciul pentru protecția naturii și a mediului (SEPNA) din cadrul jandarmeriei portugheze (Garda Națională Republicană – GNR) și echipele operative eficiente din Slovenia însărcinate cu detectarea transferurilor ilegale de deșeuri, care utilizează o abordare multidisciplinară, precum și necesitatea ca statele membre să dispună de capacități adecvate în toate organizațiile relevante.
50. Să țină seama de lucrările conexe ale Rețelei europene de servicii tehnologice de aplicare a legii (ENLETS) privind înverzirea activităților polițienești.
51. Atunci când acest lucru este oportun, să comunice pe scară largă cu privire la cazurile de succes în ceea ce privește prevenirea și urmărirea penală a infracțiunilor împotriva mediului, pentru a extinde impactul unor acțiuni individuale.
52. Să încurajeze dezvoltarea, în mod coordonat, de instrumente menite să îmbunătățească controlul deșeurilor (atât în țările de origine, cât și în cele de destinație), pentru a putea dispune rapid și în mod eficient de informațiile necesare și pentru a le putea compara, atunci când este necesar, cu datele existente, cu scopul de a preveni, în anumite cazuri, transporturile sau depozitarea de deșeuri foarte periculoase și de a stabili dacă transporturile și depozitarea respective sunt legale.

Consiliul invită Comisia Europeană:

53. Să monitorizeze îndeaproape eficacitatea punerii în aplicare a noii Directive privind infracțiunile împotriva mediului și să sprijine părțile interesate relevante în punerea sa în aplicare.
54. Să examineze modalitățile prin care ar putea permite statelor membre să sprijine elaborarea de strategii naționale de combatere a infracțiunilor împotriva mediului în limita fondurilor disponibile și cu ajutorul agențiilor relevante.
55. Să implice principalii actori ai planurilor de acțiune operaționale relevante ale EMPACT în conceperea și punerea în aplicare a proiectelor pentru a evita orice suprapunere sau duplicare a eforturilor.
56. Să promoveze bunele practici privind coordonarea națională și utilizarea platformelor existente ale Interpolului, a celor patru rețele (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnviCrimeNet) și, în special, a platformei Europolului pentru experți, precum și a Eurojustului la nivelul urmăririi penale, pentru a consolida schimbul de astfel de bune practici.
57. Să continue și să consolideze cooperarea sa cu rețelele existente de practicieni în domeniul asigurării respectării legislației de mediu, cum ar fi IMPEL (inspectori), ENPE (procurori), EUFJE (judecători) și EnviCrimeNet (polițiști și alți agenți de aplicare a legii), și să promoveze rezultatele activității acestora.

Consiliul invită Europolul:

58. Să sprijine în continuare agențiile UE de aplicare a legii în anchetele lor penale privind toate fenomenele asociate infracțiunilor împotriva mediului, acordând o atenție deosebită noilor provocări legate de traficul de deșeuri, de comerțul ilegal cu gaze fluorurate și cu alte substanțe care diminuează stratul de ozon, de sistemele de fraudă din sectoare relevante pentru mediu, de exploatarea forestieră ilegală, traficul cu lemn și cu specii sălbatice de faună și floră și de infracțiunile împotriva speciilor marine protejate, precum și consecințelor asupra sănătății publice.
59. Să încurajeze în continuare statele membre să facă schimb de informații cu privire la cazurile transfrontaliere relevante și să colaboreze în mod activ cu Europolul, după caz.
60. Să își consolideze legăturile cu grupurile de lucru active și cu grupul operativ al Comitetului privind infracțiunile împotriva mediului din cadrul Interpolului, în special în domeniul combaterii exporturilor și importurilor ilegale de deșeuri, al traficului cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție și al falsificării documentelor utilizate în comerțul legal cu mărfurile în cauză, precum și cu activitatea OMV.
61. Să exploreze posibile soluții la nivelul UE pentru a reduce în acest context fraudarea documentelor prin extinderea participării la obiectivul strategic orizontal comun relevant al EMPACT.

Consiliul invită Eurojustul:

62. Să continue să încurajeze și să sprijine statele membre să înființeze echipe comune de anchetă în acest domeniu.
63. Să faciliteze cooperarea judiciară între statele membre pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a cadrului juridic care vizează combaterea infracțiunilor împotriva mediului.
64. Să colaboreze cu EJTN pentru a se asigura că noile orientări, bune practici și recomandări care decurg din experiența acumulată de Eurojust pe baza cazurilor tratate și legislația subiacentă extinsă sunt puse la dispoziția procurorilor și a judecătorilor cât mai curând posibil, astfel încât aceștia să fie pregătiți să asigure o justiție eficientă în contextul combaterii infracțiunilor împotriva mediului.

Consiliul invită rețeaua EnviCrimeNet:

- 65. Să acorde în continuare sprijin experților din statele membre prin schimbul de bune practici și prin facilitarea cooperării între statele membre.
- 66. Să monitorizeze proiectele, inițiativele UE și munca de cercetare din domeniul combaterii infracțiunilor împotriva mediului, în coordonare cu activitățile elaborate în cadrul planurilor de acțiune operaționale ale EMPACT.
- 67. Să pună un mai mare accent pe rolul activităților online și pe aspectele legate de investigațiile financiare.
- 68. Să ajute țările la elaborarea sau revizuirea strategiei lor naționale de mediu.

Consiliul invită Agenția CEPOL:

- 69. Să sprijine în continuare comunitatea de aplicare a legii din UE și să ofere o capacitate sporită de formare pentru statele membre în ceea ce privește prevenirea și anchetarea infracțiunilor împotriva mediului, pe baza priorităților strategice în materie de formare identificate în cadrul evaluării nevoilor strategice în materie de formare (STNA) ale UE pentru perioada 2022-2025, în conformitate cu prioritățile identificate de Pactul verde european și de rețeaua agențiilor din domeniul justiției și afacerilor interne, precum și pe baza rezultatelor din cadrul evaluării nevoilor operaționale în materie de formare (OTNA) privind infracțiunile împotriva mediului.

Consiliul invită rețeaua Jaguar:

- 70. Să intensifice schimbul de informații dintre America Latină, zona Caraibilor și Uniunea Europeană, încurajând țările terțe din aceste regiuni să îmbunătățească cooperarea cu Europolul, să încurajeze autoritățile relevante din aceste regiuni să coopereze în mod regulat și activ pe baza operațiunilor coordonate planificate, să extindă numărul și sfera operațiunilor și să facă schimb de experiență în urma incidentelor și a lecțiilor învățate.
- 71. Să sprijine Consiliul în ceea ce privește punerea în aplicare în domeniul combaterii infracțiunilor împotriva mediului a Concluziilor Consiliului privind relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor, adoptate la 21 noiembrie 2023.